

OPONENTSKÝ POSUDOK

na habilitačnú prácu

Ing. Viktora ŠOLTÉSA, PhD.

v habilitačnom konaní na tému:

„Vplyv sociálno-ekonomických kriminogénnych činiteľov na vznik kriminality v podmienkach SR“

na získanie vedecko-pedagogického titulu

docent v študijnom odbore: 9205 bezpečnostné vedy

Oponent: **pplk. doc. PhDr. Magdaléna ONDICOVÁ, PhD.**

Pracovisko oponenta: **Katedra kriminológie,
Akadémia Policajného zboru v Bratislave**

Posudok na habilitačnú prácu bol vypracovaný na základe schválenia Vedeckou radou Fakulty bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline dňa 25.10.2023 v súlade s Vyhláškou MŠ SR 246/2019 Z. z. § 1 ods. 10 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a môjho menovania za oponentku habilitačnej práce na tému: *„Vplyv sociálno-ekonomických kriminogénnych činiteľov na vznik kriminality v podmienkach SR, ktorú predložil v habilitačnom konaní v študijnom odbore Bezpečnostné vedy Ing. Viktor Šoltés, PhD.“*

Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce: Problematiku riešenú v habilitačnej práci považujem, s ohľadom na súvisiace témy kriminológie a jej postavenia v systéme bezpečnostných vied a tiež s ohľadom na bezpečnostnú situáciu, či zmenu spoločenskej klímy po „pandémii súvisiacej s ochorením COVID 19“ ktorá má stále výrazný vplyv na kvalitu sociálno-ekonomických vzťahov v spoločnosti, za aktuálnu a pre rozvoj vedného odboru prínosnú. Téma spracovanej v obsahu habilitačnej práce sa v súčasnosti venuje menej významná pozornosť, no posudzovaná práca predstavuje určitú zmenu, posunutie sa v rámci odboru.

Cieľ habilitačnej práce: Ako uviedol habilitant „Hlavným cieľom práce je posúdiť vplyv sociálno-ekonomických kriminogénnych činiteľov na vznik jednotlivých druhov kriminality na Slovensku a implementácia získaných poznatkov do pedagogickej činnosti na Fakulte bezpečnostného inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline“ (ďalej len FBI UNIZA) bol stanovený v súlade s témou. Autor cieľ vymedzený v úvodnej časti habilitačnej práce, spracovaním obsahu jej jednotlivých častí, v prevažnej miere naplnil.

Metodológia habilitačnej práce: Pri spracovaní habilitačnej práce autor použil relatívne rozsiahle penzum vedeckých metód. Výrazným nedostatkom práce je absencia metodológie práce a metodologických východísk, teda aj absencia jasne a zrozumiteľne formulovaných hypotéz, prípadne vedeckých otázok, konkretizácia metód a techník skúmania použitých

pri spracovaní obsahu celej habilitačnej práce a podobne aj následná verifikácia prípadných hypotéz, či diskusie k vedeckým otázkam. Absentujú aj základné informácie, ktoré sú štandardne obsahom metodologickej časti práce k výskumu, konkrétne ciele a úlohy výskumu, ktoré budú plnené v rámci realizácie výskumu, či za akým zámerom bol výskum realizovaný a tď..

Formálna a jazyková stránka práce: Po formálnu stránku práce negatívne ovplyvnilo neštandardne (odborne neodporúčajúce) uvádzanie súhrnov trestných činov pri celkovej kriminalite a jednotlivých druhov za celé sledované obdobie, podobne aj úroveň objasňovania a indexov kriminality. Neštandardne sú tieto informácie spracované v koláčových grafoch, čo opäť negatívne ovplyvnilo úroveň habilitačnej práce.

Habilitačná práca Ing. Viktora Šoltésa, PhD. je po formálnej stránke spracovaná v súlade so STN 01 6910.

Práca je spracovaná kultivovaným odborným jazykom. V práci sa vyskytuje niekoľko terminologických nedostatkov, napríklad Polícajný zbor Slovenskej republiky – správne len Polícajný zbor“; „ostatnej všeobecnej kriminality“ – správne ostatnej kriminality (ostatná kriminalita je súčasťou všeobecnej kriminality, tak ako majetková, mravnostná a násilná kriminalita) a ďalšie.

Vedecký prínos habilitačnej práce: Samotná práca bude určite príspevkom do rozvoja kriminológie ako multidisciplinárnej vedy a prispeje k rozvoju vedného odboru bezpečnostnej vedy, predovšetkým za vedecky prínosný môžeme považovať obsah 2., 3., a 4 časti práce.

Habilitant v práci preukázal dostatočujúci stupeň schopnosti analýzy, syntézy poznatkov a dokázal, že má dostatočný prehľad o riešenej problematike.

Hodnotenie obsahu habilitačnej práce:

Práca pozostáva zo 126 strán (takmer 287 530 znakov, čo predstavuje 7,9 AH) spolu so zoznamom použitých zdrojov. Okrem časti Úvod a Záver je spracovaná v rámci 5 rozsahom relatívne vyvážených časti práce. Z obsahu práce je zrejmý analyticko-dokumentačný prínos. Podľa môjho názoru je posudzovaná habilitačná práca, s ohľadom na druh práce, riešená neštandardne. V obsahu 1. kapitoly v rozsahu 22 strán habilitačnej práce autor uvádza charakteristiku základnej terminológie, no pre tento typ práce je skôr zaužívané uvádzať konkrétne pojmy s ktorými autor v práci pracuje, a skôr ako charakteristika, konkretizácia ich aplikácie do obsahu jednotlivých časti habilitačnej práce.

V obsahu druhej kapitoly venoval pozornosť výskumu kriminality na Slovensku a svoju pozornosť upriamil na fenomenologické ukazovatele akými sú stav, vývoj kriminality úroveň objasňovania a pozornosť venoval aj výške škody spôsobenej páchaním kriminality, pričom vyjadril škodu celkovej evidovanej kriminality v tisícoch eur. V zmienenej 2. časti venuje pozornosť popisu a vyhodnoteniu fenomenologických ukazovateľov všetkých druhov kriminality evidovanej v rámci Evidenčno-štatistického systému kriminality v Slovenskej republike za obdobie rokov 1997 až 2022, konkrétne všeobecnej kriminalite a kriminalite zostávajúcej, ekonomickej a primárnej drogovej kriminalite. V rámci každého sledovaného druhu kriminality sa venuje aj ich vývoju v období rokov 2018 až 2022 v rámci jednotlivých krajov Slovenskej republiky.

V obsahu tretej časti práce sa venuje popisu základných sociálno-ekonomických ukazovateľom akými sú napríklad: hrubý domáci produkt, peňažné výdavky na domácnosť, priemerná hrubá mzda a čistá nominálna mesačná mzda, zamestnanosť, vzdelanostná úroveň obyvateľov atď. a poukázal na ich vplyv na vznik jednotlivých druhov kriminality.

V rámci spracovania 4 časti práce zisťoval silu vzťahov medzi sociálno-ekonomickými ukazovateľmi /faktormi/ a ich vplyvu na páchanie sledovaných druhov kriminality a neposlednom rade v piatej časti práce poukázal na možnosti využitia výsledkov v rozvoji vzdelávania a vedecko-výskumnej činnosti na jeho domovskej univerzite FBI UNIZA čo vyplynulo aj z hlavného cieľa, ktorý si stanovil v úvodnej časti práce.

Jadrom práce, čo do rozsahu i prínosu, sú jednoznačne druhá, tretia a štvrtá časť práce. Výskum, aj napriek absencii základných atribútov metodologickej časti práce, môžem hodnotiť za prínosný.

Hodnotenie habilitačnej práce na základe Protokolu o kontrole originality:

Podľa Protokolu o kontrole originality prekryv s ostatnými prácami a dokumentami dosahuje 21,82 % spolu v 8 397 dokumentoch.

Odporúčania a otázky pre habilitanta:

V rámci obhajoby habilitačnej práce odporúčam habilitantovi:

1. doplniť základne metodologické východiská habilitačnej práce.
2. Podrobnejšie sa vyjadriť k hodnotám Giniho koeficientu s. 90.
3. Vývoj celkovej kriminality a jej jednotlivých druhov počas obdobia nim sledovaných rokov s vyjadrením počtu trestných činov za každý rok zvlášť spracovať tabuľky.
4. Doplniť informáciu o doterajšej rozpracovanosti ním riešenej problematiky inými odborníkmi.

Záverčné stanovisko:

Téma spracovaná v obsahu habilitačnej práce je aktuálna. Posudzovaná práca dokumentuje, že jej autor je akceptovateľnou vedecko-pedagogickou osobnosťou v odbore Bezpečnostné vedy. Získané poznatky interpretované v habilitačnej práci budú prínosom pre rozvoj študijného odboru Bezpečnostné vedy. Posudzovaná práca aj napriek uvedeným nedostatkom spĺňa kritéria vyžadované od tohto druhu práce.

1. Posudzovanú habilitačnú prácu **odporúčam** prijať na obhajobu v rámci habilitačného konania.
2. Po jej úspešnej obhajobe **odporúčam**, aby pánovi Ing. Viktorovi Šoltésovi, PhD. bol priznaný vedecko-pedagogický titul „docent“ v študijnom odbore Bezpečnostné vedy.

V Bratislave 10.01.2024

.....
pplk. doc. PhDr. Magdaléna Ondicová, PhD.